

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
 ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ГРИБАНОВА

09 2023

**ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ
 РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**
 РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 01 освіта / педагогіка

спеціальності: 012 дошкільна освіта

освітньо-професійної програми: дошкільна освіта

Укладач: Олена ЕСАУЛОВА

Обговорено та ухвалено
 на засіданні циклової комісії початкової
 та дошкільної освіти
 Протокол № 1 від "29" серпня 2023
 Голова ЦК

 Юлія ТИМОШЕНКО
 (підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від "07" вересня 2023
 Заступник директора з НМР

 Альона ХОДАКОВСЬКА
 (підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 01 освіта (шифр і назва)	Вибіркова	
Розділів –3	Спеціальність 012 дошкільна освіта (шифр і назва)	Рік підготовки: 4	
Загальна кількість годин - 120		7-й сем	8-й сем
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття освіти: – 2 год	Освітньо-професійна програма дошкільна освіта (якщо програм декілька, вписати назви усіх програм)	14 год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	14 год.
		Лабораторні	
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		32 год.	32 год.
		Вид контролю:	
залік	екзамен		

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Здоров'язберігаючі технології розвитку дітей дошкільного віку» є забезпечити кваліфікаційну компетентність майбутніх фахівців у збереженні та зміцненні здоров'я дітей; сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіння майбутніми педагогами основними поняттями, завданнями та змістом навчальної дисципліни;
- формування стійкого інтересу до навчальної дисципліни;
- формування педагога дошкільного фаху зі світоглядними позиціями, професійними морально-етичними, оздоровчими поведінковими навичками і особистісними потребами та переконаннями у першочерговості реалізації оздоровчих завдань;
- формування практичних умінь і навичок виконання фізичних вправ та проведення різних форм фізкультурно-оздоровчої роботи;
- забезпечення оптимальних умов для навчання, діяльності, відпочинку та процесів життєдіяльності дітей з урахуванням вимог, що ставляться до

охорони їхнього життя і здоров'я, індивідуальних особливостей фізичного розвитку; створення здоров'язбережувального середовища в групах дітей раннього і дошкільного віку.

Освітній зміст та виховна спрямованість курсу мають на меті формування у студентів загальних і фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: здатність самостійно та комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку із застосуванням теорії та методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти

Загальні компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 Здатність спілкування державною мовою як усно так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності.

ЗК10 Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій; приймання обґрунтованих рішень

Спеціальні компетентності:

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів)

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням пер-

спективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності

Результати навчання за дисципліною:

У процесі вивчення курсу студенти мають набути такі навчальні результати:

ПРН2 Планувати та організовувати освітній процес в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

ПРН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей

ПРН5 Виявляти та узагальнювати результати діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

ПРН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

ПРН11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного віку

ПРН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

ПРН17 Формувати національно патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур

ПРН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

ПРН23 Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей (психологів, соціальних педагогів, логопедів, учителів, лікарів, фізичних реабілітологів тощо), батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного гармонійного розвитку дітей

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Особливості методики використання засобів фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку					
Тема 1. Зміст і методика навчання дітей вправ на орієнтування у просторі, загально-розвивальних вправ, основних рухів	8	2	2		4
Тема 2. Ігрові технології у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку	12	4	4		4
Разом за розділом 1	20	6	6		8
Розділ 2. Психолого-педагогічні основи технології реалізації фізичного виховання та оздоровлення дошкільників					
Тема 3. Технологія реалізації фізкультурно-оздоровчих заходів у розпорядку життєдіяльності дітей в ЗДО	12	4	4		4
Тема 4. Технологія проведення занять з фізичної культури в ЗДО	28	4	4		Ідз20
Усього годин	60	14	14		32
Семестровий контроль	2		залік		
Тема 5. Технології забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності	8	2	2		4
Разом за розділом 2	48	10	10		36
Розділ 3. Організація фізичного виховання та оздоровлення в ЗДО					
Тема 6. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО	12	4	4		4
Тема 7. Руховий режим у ЗДО. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку	28	4	4		Ідз 20
Тема 8. Проблеми фізичної підготовки дітей до навчання у школі	12	4	4		4
Разом за розділом 3	60	14	14		32
Семестровий контроль	30				
Усього годин	120	28	28		64
Теми, винесені на самостійне вивчення					
1. Етнос і культура: відображення історико-філософських підходів до					

4. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 1

Зміст і методика навчання дітей вправ на шикування і перешікування

Гімнастика як засіб фізичного виховання дітей дошкільного віку. Загальна характеристика вправ на шикування та перешікування. Види вправ на шикування та перешікування. Методика навчання дітей вправ на шикування та перешікування у різних вікових групах.

Загальна характеристика та класифікація загальнорозвивальних вправ. Зміст і методика навчання загальнорозвивальних вправ дітей різних вікових груп. Правила запису загальнорозвивальних вправ. Вимоги до складання комплексів загальнорозвивальних вправ. Використання предметів. Методи та прийоми навчання загальнорозвивальних вправ у різних вікових групах. Використання загальнорозвивальних вправ у різних формах роботи з фізичного виховання.

Види основних рухів та їх характеристика (ходьба, біг, лазіння, стрибки, метання, вправи у рівновазі). Техніка основних рухів та її особливості в дошкільному віці. Методика навчання основних рухів дітей різних вікових груп. Використання підготовчих та допоміжних вправ. Способи організації дітей для виконання основних рухів. Прийоми страхування та попередження травматизму. Ускладнення засобів в різних вікових групах відповідно до вікових можливостей дітей та завдань рухової підготовленості. Порівняльний аналіз альтернативних програм навчання та виховання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.

Основні поняття теми: гімнастика, вправ на шикування та перешікування, загальнорозвивальні вправи, основні рухи, методи і прийоми навчання.

Базисні компетенції з теми:

- знати вимоги та вміти складати комплекси загальнорозвивальних вправ для дітей різних вікових груп;

- володіти методикою навчання загальнорозвивальних вправ дітей різних вікових груп;
- знати та вміти виконувати всі види вправ на шиккування та перешиккування у різних вікових групах;
- володіти методикою навчання дітей вправ на шиккування та перешиккування у різних вікових групах;
- знати види і способи основних рухів, володіти технікою виконання всіх основних рухів;
- знати специфіку навчання дітей рухових дій у різних вікових групах;
- уміти здійснювати чіткий показ і пояснення рухових дій;
- володіти навичками оцінювання рухових умінь дітей.

Семінарське заняття 1

Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичних вправ

План заняття:

Аналіз змісту програм виховання і навчання дітей дошкільного віку з розділів: вправи на орієнтування у просторі, загальнорозвивальні вправи, основні рухи.

Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку вправ на шиккування і перешиккування.

Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку загальнорозвивальних вправ.

Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку основних рухів.

Підсумок заняття.

Лекція 2

Ігрові технології у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку

Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей. Поняття про рухливу гру. Структура рухливої гри. Класифікація рухливих ігор. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Особливості рухливих ігор для дітей різних вікових груп. Ігрові вправи у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Вплив ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру на зміцнення здоров'я, підвищення рівня рухової підготовленості та формування фізичних якостей. Характеристика ігор з елементами спорту, техніка, тактика, правила.

Види спортивних вправ. Загальна характеристика. Умови для занять

спортивними вправами.

Українські народні рухливі ігри як дійовий засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку в умовах національного відродження. Види ігор та їх характеристика: сезонно-обрядові, побутові, ігри-забавлянки, ігри забави, ігри-ловитки.

Використання рухливих ігор в освітньому процесі ЗДО.

Ускладнення та варіативність рухливих ігор. Підготовка вихователя та підготовка дітей до рухливої гри. Методика проведення рухливої гри в різних вікових групах. Особливості організації і керівництва рухливою грою: пояснення змісту та правил гри, прийоми розподілу ролей у грі, регулювання фізичного навантаження, підведення підсумків та оцінка діяльності дітей. Особливості методики проведення українських народних рухливих ігор.

Особливості методики навчання дітей ігор з елементами спорту. Етапи навчання дітей дошкільного віку ігор з елементами спорту. Етапи навчання дітей дошкільного віку вправ спортивного характеру. Правила поведінки дітей та попередження травматизму.

Особливості методики проведення українських народних рухливих ігор. Використання малих фольклорних жанрів під час проведення народних рухливих ігор. Ознайомлення дітей з народними атрибутами до ігор.

Основні поняття теми: рухлива гра, ігрова вправа, варіативність ігор, етапи ознайомлення з новою грою, методи і прийоми проведення гри.

Базисні компетенції з теми:

- знати теоретичні і методичні основи рухливої гри.
- уміти доцільно підбирати та проводити з дітьми різних вікових груп рухливі ігри, оцінювати їх ефективність;
- уміти розроблювати варіанти знайомих дітям рухливих ігор.

Семінарське заняття 2

Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку

План заняття:

1. Особливості застосування рухливих ігор та ігрових вправ у педагогічному процесі ЗДО.
2. Особливості використання українських народних рухливих ігор у педагогічному процесі ЗДО.
3. Перевірка виконання самостійної роботи.
4. Підсумок заняття.

РОЗДІЛ 2

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВ-

ЛЕННЯДОШКІЛЬНИКІВ

Лекція 3

Технологія реалізації фізкультурно-оздоровчих заходів у розпорядку життєдіяльності дітей в ЗДО

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Значення ранкової гімнастики. Структура і зміст ранкової гімнастики. Вимоги до підбору вправ залежно від місця проведення. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах.

Значення, види і структура гімнастики після сну. Місце проведення, одяг дітей.

Обґрунтування необхідності проведення малих формативного відпочинку. Вимоги до підбору вправ для фізкультхвилинок. Зміст фізкультурних пауз. Варіанти проведення фізкультхвилинок та фізкультпауз.

Значення загартування для фізичного розвитку дітей. Принципи загартування. Види загартувальних процедур.

Основні поняття теми: ранкова гімнастика, гімнастика після сну, гімнастика «пробудження», формування постави, профілактика плоскостопості, фізкультхвилинок, фізкультпаузи.

Базисні компетенції з теми:

- знати значення, форми і методи проведення фізкультурно-оздоровчої роботи упродовж дня в ЗДО;
- володіти методикою проведення ранкової гімнастики, різних видів гімнастики після денного сну; фізкультхвилинок, фізкультпауз.

Семінарське заняття 3

Технологія реалізації фізкультурно-оздоровчих заходів у розпорядку життєдіяльності дітей в ЗДО

План заняття:

1. Роль вихователя в організації ранкової гімнастики у приміщенні та на повітрі.
2. Особливості організації та проведення різних видів гімнастики після сну.
3. Основні вимоги до вибору вправ для фізкультхвилинок.
4. Зміст та організація відпочинку між заняттями.

Лекція 4, 5

Технологія проведення занять з фізичної культури в ЗДО

Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного вихо-

вання. Типи занять. Обґрунтування типової структури заняття з фізичної культури.

Способи організації дітей на занятті з фізичної культури. Моторна щільність фізкультурного заняття. Шляхи регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень на фізкультурних заняттях.

Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.

Особливості організації та методики проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах на повітрі. Варіанти проведення фізкультурних занять на повітрі.

Основні поняття теми: заняття з фізичної культури, типи занять, структура заняття, моторна щільність, способи організації.

Базисні компетенції з теми:

- знати значення, структуру, методику, форми проведення фізкультурних занять у залі та на повітрі;
- уміти оцінювати ефективність проведення фізкультурних занять;
- володіти методикою ефективного проведення фізкультурних занять.

Семінарське заняття 4

Технологія проведення занять з фізичної культури в ЗДО

План заняття:

1. Обґрунтування типової структури фізкультурного заняття в залі та на повітрі.
2. Типи фізкультурних занять.
3. Способи організації дітей для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури.
4. Перевірка виконання самостійної роботи.
5. Підсумок заняття.

Лекція 6

Технології забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності

Характеристика активних форм роботи з фізичного виховання: піші переходи та прогулянки за межі дошкільного навчального закладу, фізкультурні розваги та свята, дні здоров'я. Організація та методика проведення піших переходів і прогулянок за межі дошкільного навчального закладу.

Фізкультурні розваги у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Варіанти фізкультурних розваг для дітей молодшого і старшого дошкі-

льного віку. Фізкультурні свята у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Організація та проведення фізкультурних свят в дошкільному навчальному закладі. Дні здоров'я у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Зміст, організація дітей.

Індивідуальна робота з дітьми з фізичного виховання, її мета, зміст, організація, методика проведення. Організація самостійної рухової діяльності дітей дошкільного віку. Керівництво самостійною руховою діяльністю з боку вихователя. Рухлива гра як самостійна форма роботи для підвищення рухової активності дітей.

Основні поняття теми: активні форми роботи з фізичного виховання, індивідуальна робота, самостійна рухова діяльність.

Базисні компетенції з теми:

- знати значення та методику проведення всіх форм активного відпочинку;
- уміти розроблювати сценарії та проводити різні форми активного відпочинку;
- уміти створювати умови для змістовної самостійної рухової діяльності та забезпечити керівництво з урахуванням індивідуального стилю рухової поведінки;
- знати напрями індивідуальної роботи з дітьми;
- знати правила безпеки у процесі рухової активності дітей у повсякденній життєдіяльності.

-

Семінарське заняття 5

Активізація рухового режиму в повсякденній життєдіяльності

План заняття:

1. Фізкультурні розваги та свята у системі фізичного виховання в ЗДО.
2. Піші переходи у системі фізичного виховання.
3. Дні здоров'я у системі фізичного виховання.
4. Індивідуальна робота з фізичного виховання в ЗДО.
5. Самостійна рухова діяльність дітей дошкільного віку.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В ЗДО

Лекція 7

Руховий режим ЗДО. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку

Поняття «рухова активність». Види рухової активності: цілеспрямована та довільна. Якісна та кількісна характеристика рухової активності дітей. Дослідження проблеми рухової активності дітей дошкільного віку. Поняття про активний та пасивний руховий режим. Ознаки пасивного рухового режиму. Наслідки пасивного рухового режиму. Значення рухового режиму для організації фізичного виховання та прогнозування здоров'я, фізичного розвитку, рухової підготовленості дітей дошкільного віку в ДНЗ.

Шляхи оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку на заняттях з фізичної культури. Шляхи оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку під час різних форм роботи з фізичного виховання у повсякденному житті. Вплив гри на підвищення рухової активності дошкільників на заняттях з фізичного виховання та у повсякденному житті.

Інноваційні технології у фізичному вихованні та оздоровленні дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: руховий режим, довільна та цілеспрямована рухова активність, пасивний руховий режим, активний руховий режим, формироботи з фізичного виховання, інноваційні технології.

Базисні компетенції з теми:

- розуміти сутність і значення рухового режиму для всебічного розвитку дитини;
- уміти розроблювати руховий режим для дітей різних вікових груп з урахуванням специфіки ЗДО;
- засвоїти принципи відбору та методи ефективного використання фізкультурно-ігрового обладнання для ЗДО;
- оцінювати наявність оптимальних умов для використання ефективних новітніх технологій в галузі фізичного виховання.

Семінарське заняття 6

Умови реалізації принципу оздоровчої спрямованості освітнього процесу ЗДО

План заняття:

1. Причини пасивного рухового режиму в закладі дошкільної освіти.
2. Шляхи оптимізації рухового режиму. Застосування варіативних ефективних профілактичних та фізкультурно-оздоровчих технологій в освітньому процесі.

5. Види контролю і система накопичення балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>12-бальна шкала</i>	<i>30-бальна шкала</i>	<i>100-бальна шкала</i>	<i>Шкала ECTS</i>	<i>4-бальна шкала</i>	<i>Національна шкала екзамен/залік*</i>
1	0-3	0-34	FX	2	Незадовільно
2	4-6	35-49			
3	7-9	50-59	F		
4	10-12	60-64	E	3	Задовільно
5	13-15	65-69			
6	16-18	70-74	D		
7	19-21	75-79	C	4	Добре
8	22-24	80-84			
9	25-27	85-89	B		
10	28	90-93	A	5	Відмінно
11	29	94-97			
12	30	98-100			

*Оцінювання заліку: зараховано/незараховано

6. Рекомендована література

Основна:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. Посіб./ Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2019. – 428 с.

2. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.

3. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного вік/О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.

4. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОППО, 2010. – С. 124–148.

5. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Додаткова:

1. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини/ Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К.: СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.

2. Богініч О. Л. Здоров'я та фізичний розвиток дитини/Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіль. виховання. – 2012.– № 7. – С. 3–8.

3. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.

4. Вільчковський Е. С. Рухливі ігри в дитячому садку / Едуард Степанович Вільчковський. – К. : Рад. шк., 1989. – 176 с.

5. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

6. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку навчально-методичний посібник/ Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 144 с.

7. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Інформаційні ресурси

– <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1069>

